

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

26.2.2026
luvn.fi

Nationalspråksnämndens årsberättelse 2025

Förslag till nationalspråksnämnden 4.3.2026

Innehåll

1	Inledning och bakgrund	1
1.1	Den svenskspråkiga befolkningen inom LUVN området.....	1
2	Verksamheten 2025	3
2.1	Nationalspråksnämndens verksamhet 2025	3
2.2	Specialuppdraget att stödja utvecklandet av svenskspråkiga tjänster.....	4
2.3	Nätverksbaserade kompetenscenter vid sjukhusen i Borgå och Raseborg...	5
3	Tillgång till tjänster på svenska	6
3.1	Uppföljning av den svenska servicen	6
3.2	Tillgången till svenskkunnig personal	8
3.3	Tillgång till svenskspråkigt material	10
3.4	Allmänna social- och hälsovårdstjänster	11
3.5	Rådgivning inom socialservice för under 65 åringar.....	13
3.6	Tjänster för barn, unga och familjer.....	14
3.7	Tjänster för funktionshindrade	17
3.8	Tjänster för äldre	18
3.9	Räddningsväsendet	20
4	Utvecklingsåtgärder	20

1 Inledning och bakgrund

Västra Nylands välfärdsområde (LUVN) är ett tvåspråkigt område, vilket innebär att vi ska ge likvärdig service på båda nationalspråken, finska och svenska. Alla tvåspråkiga välfärdsområden har en nationalspråksnämnd, vars uppgift är att årligen lämna in en årsberättelse om hur servicen på det andra inhemska minoritetsspråket fungerar.

LUVN har under år 2025 förnyat sin strategi, som siktar på likvärdiga kundorienterade tjänster för alla invånare samt på att stärka basnivån och förnya och digitalisera tjänsterna. Strategin innefattar konkreta förändringslöften och linjedragningar, och svenska språket har tagits i beaktande i dessa helheter. LUVN:s nationalspråksprogram skall uppdateras under år 2026 så att den är i linje med strategin.

1.1 Den svenskspråkiga befolkningen inom LUVN området

I Västra Nylands välfärdsområde bor det 56 213 svenskspråkiga invånare (ca 11 %), vilket är ca 300 personer mindre än året innan.

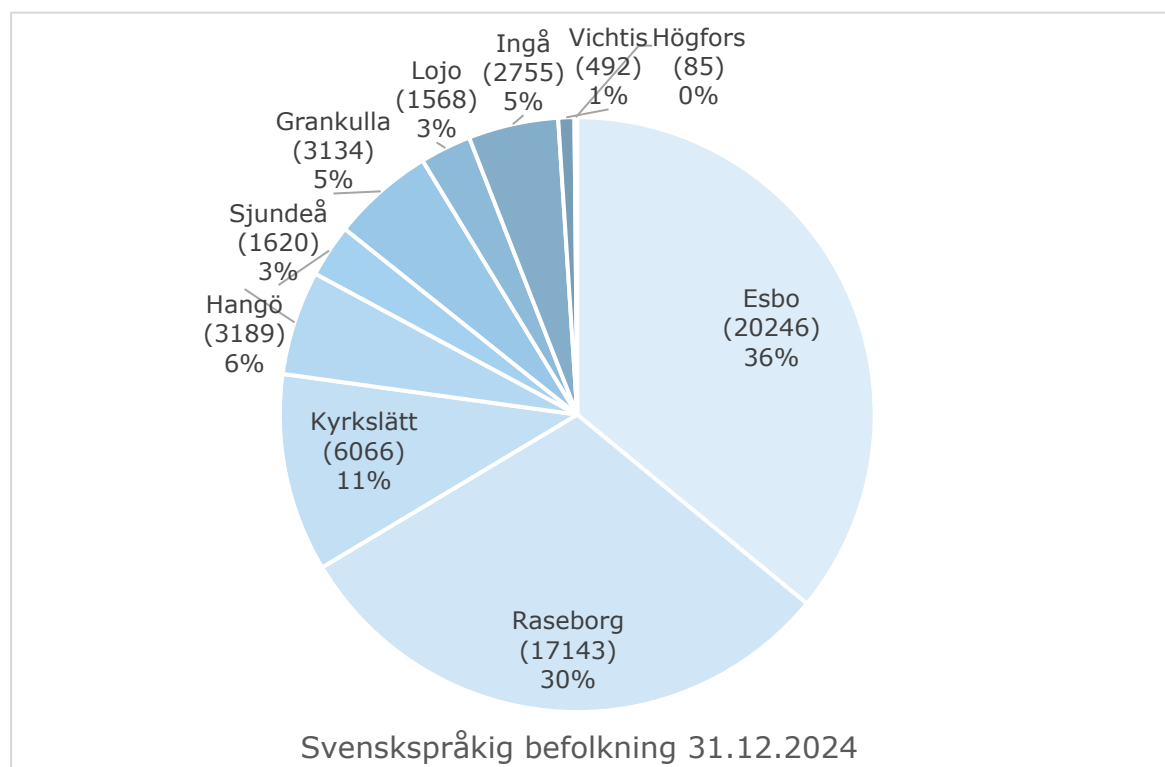

Bild 1. Källa statistikcentralen.

Det bor svenskspråkiga i alla tio kommuner. Flest svenskspråkiga bor det i Esbo och Raseborg. I hela området finns det ca 12 400 svenskspråkiga barn och unga (0-17 år), ca 28 500 personer i arbetsför ålder (18-64 år) och ca 15 500 personer över 65 år. I de västra delarna är andelen äldre större.

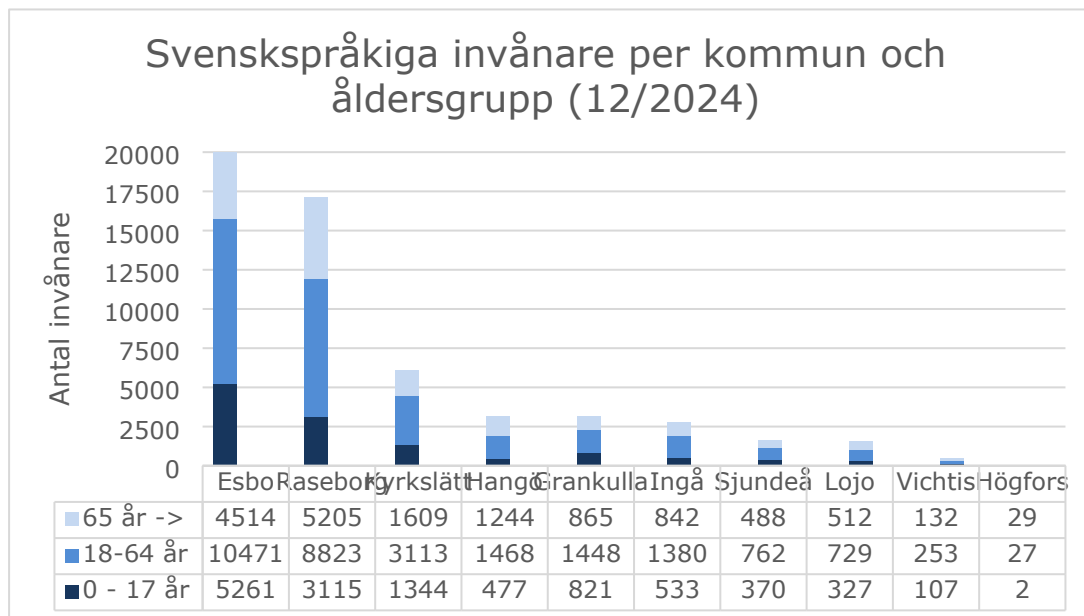

Bild 2. Källa statistikcentralen.

De svenskspråkiga invånarna tycker fortfarande att det är viktigt att få service på svenska. Enligt invånarenkäten (12/2025) anser 90 % att det är viktigt eller mycket viktigt att få service på svenska.

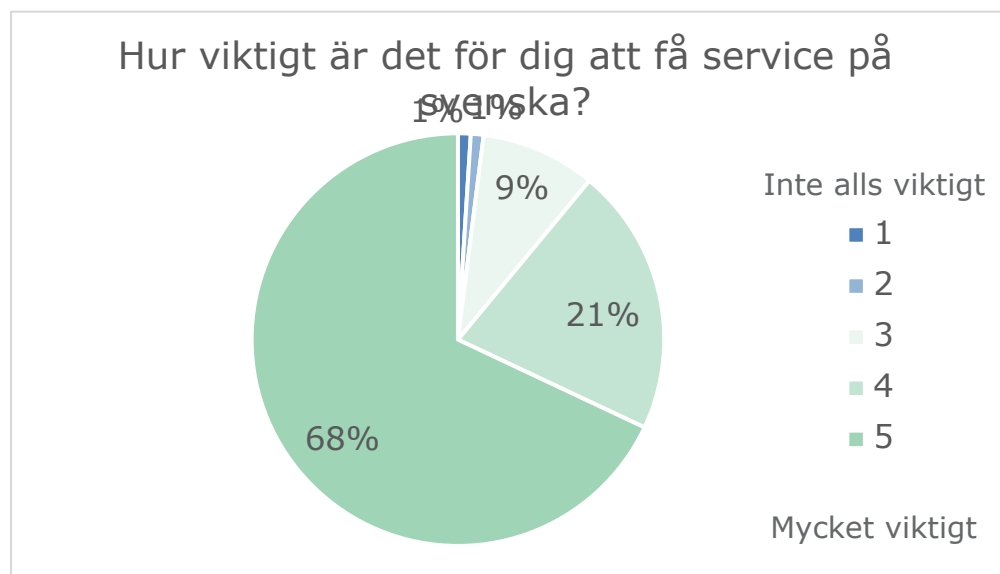

Bild 3. Invånarenkäten 12/2025.

Majoriteten (74 %) försöker även alltid eller oftast få service på svenska. Behovet av svensk service är klart störst i HIRS (Hangö-Ingå-Raseborg-Sjundeå) – området, där man även mer aktivt försöker få service på svenska.

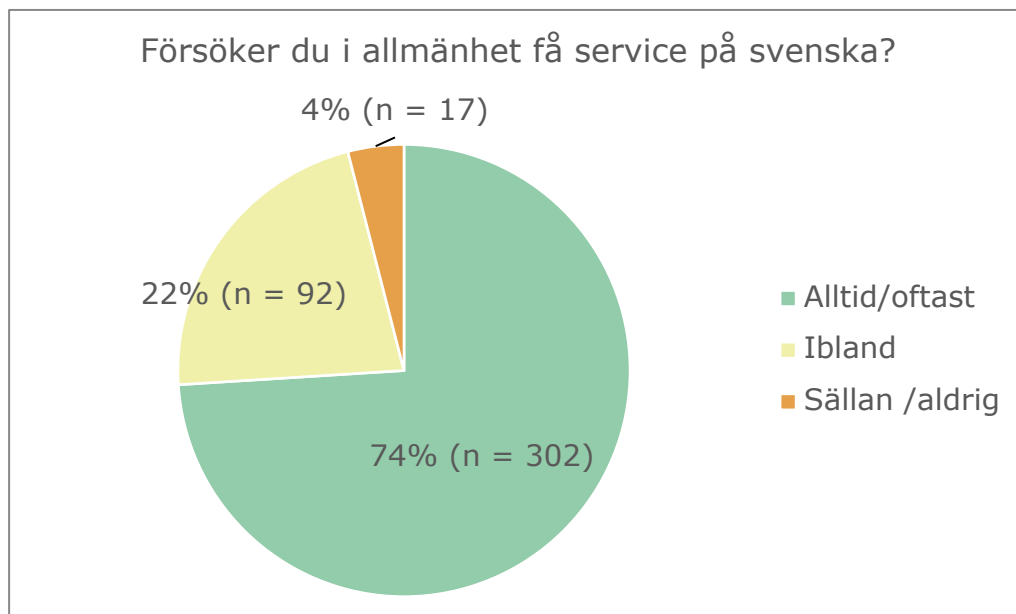

Bild 4. Invånarenkäten 12/2025.

Österut är det en större andel som inte försöker få service på svenska. Främsta orsakerna är att man gett upp hoppet, tror att man får ärendet snabbare skött på finska, tycker att det går lika bra på finska, eller att man hellre får service på god finska än knagglig svenska.

2 Verksamheten 2025

2.1 Nationalspråksnämndens verksamhet 2025

Nationalspråksnämnden hade åtta möten under verksamhetsåret 2025. Dessutom har nämnden deltagit i introduktion gällande den nya fullmäktigeperioden samt på nätverksmöten för samtliga nationalspråksnämnder.

Nämnden har under verksamhetsåret behandlat följande ärenden:

- Årsberättelsen för 2024
- Uppföljning av Nationalspråksprogrammet
- Målsättningar för svenska enheten

- Utlåtanden: Välfärdsområdets strategi 2026–2029, Budget- och ekonomiplan 2026–2028, Investeringsplan 2027–2030.
- Ekonomiuppföljning
- Uppföljning och redovisning av Västra Nylands specialuppdrag (Ordnadelagen § 33)
- Uppföljning och redovisning av nätverksbaserade kompetenscenter vid Raseborgs och Borgå sjukhus
- Tagit del av presentationer och diskussioner om språkets betydelse i upphandlingar samt språkets betydelse vid utvecklande av digitala tjänster

Tyngdpunkt i nämndens arbete samt i utlåtanden har varit språkets betydelse i allt utvecklingsarbete, planering av verksamhet och förvaltning för att kunna tillgodose en tvåspråkig service och en tvåspråkig organisation.

2.2 Specialuppdraget att stödja utvecklandet av svenskspråkiga tjänster

Västra Nylands välfärdsområde har som specialuppdrag att stödja utvecklandet av de svenskspråkiga social- och hälsovårdstjänsterna i hela landet. Specialuppdragets målsättning är att förbättra förutsättningarna och stöda de tvåspråkiga välfärdsområdena att ge service på båda nationalspråken. Detta sker inom nätverket för de tvåspråkiga välfärdsområdena, där även Helsingfors stad, HUS-sammanslutning, FSKC (Finlandssvenska kompetenscenter), THL och Folktinget är medlemmar.

Inom nätverket ligger tyngdpunkten på att kartlägga, samarbeta och dela med oss av olika modeller och god praxis, samt påverka på nationellt plan.

Under verksamhetsåret 2025 har nätverket jobbat kring:

- Intern organisering: bedömning av personalens språkkunskaper, rekrytering, förhandsbedömningar, egenkontrollrapporter, nationalspråknämndernas årsrapporter, nationalspråksnämndens arbetssätt
- Samarbetat: vidareutveckling av språkambassadörsverksamheten i respektive välfärdsområde
- Externa föreläsare: utvecklings- och forskningsprojekt
- Uppföljning av Borgå-Raseborg kompetenscenter projektet: inlärningscenter och språkbadskoncept, språkinläring och inlärningsmoduler, digital- och distansservice, samt AI-översättningsapplikationerna i HUS och LUVN.

Specialuppdraget upprätthåller även ett Nordiska inspirationsnätverket, där vi har fått information om Kliniskt träningscenter i Stockholm samt Forskningsprojektet Multiprax.

2.3 Nätverksbaserade kompetenscenter vid sjukhusen i Borgå och Raseborg

HUS - sammanslutningen samt Östra Nylands och Västra Nylands välfärdsområden har tillsammans erhållit statligt bidrag för projektet, vars mål är att utveckla nätverksbaserade kompetenscenter i anslutning till sjukhuscampusen i Borgå och Raseborg för att stödja och trygga förverkligandet av språkliga rättigheter inom social- och hälsovårdstjänsterna. Detta är ett tidsbundet projekt för perioden 2024 – 2027. De beräknade finansieringsanslagen är 1 miljon euro per verksamhetsår. Projektfinansiering söks separat för varje kalenderår.

Inom området för Nylands särlösning behövs särskilt utvecklingsarbete för att trygga den funktionella integrationen i båda nationalspråken. De modeller som utvecklas och implementeras kan även användas i andra tvåspråkiga välfärdsområden

Inom LUVN har man fokuserat på:

1. Tvärvetenskapligt tvåspråkigt inlärningscenter vid Raseborgs campus (i samarbete med HUS):
 - Koncept för ett inlärningscenter vid Raseborgs campus, vilket inbegriper såväl språkinläring för personal och studeranden, tvärvetenskapliga inlärningsmoduler för studeranden samt stöd för enheterna kring språkmedvetenhet och att förverkliga de språkliga rättigheterna.
 - Tyngdpunkt ligger på stärkande av språk- och yrkesfärdigheter hos studerande inom social- och hälsovården samt stärkande av personalens språkkunskaper genom olika metoder.
2. Digitala-, distans- och närtjänster:
 - Säkerställande av svenskspråkig hemvård, rehabiliterande dagverksamhet och rehabilitering på distans inom hela välfärdsområdet genom att centralisera produktionen till Raseborg.
 - Utveckling av centraliserad kundstyrning inom socialvården för svenskspråkiga tjänster
 - Stöd för införandet av den digitala ärendepattformen (Lunna)
 - Utveckling av handledd egenvårdsgruppverksamhet på svenska inom mental- och missbrukarvården.
 - Utveckling av en AI-översättningsapplikation för personalen.

3 Tillgång till tjänster på svenska

3.1 Uppföljning av den svenska servicen

Jämfört med tidigare år finns det redan lite bättre tillgång till data om den svenska servicen. För att sammanställa hur servicen fungerar har vi använt oss av följande data:

Invånarenkät

Invånarenkäten genomfördes under december 2025 och svarades av 412 personer. Majoriteten av de svarande var från Raseborg och Esbo, och därefter Grankulla och Kyrkslätt.

Fördelningen skiljer sig mycket jämfört med tidigare år, då majoriteten av de svarande varit från det västra området. Tidigare år har även äldre personer svarat mer aktivt på enkäten, men detta år var majoriteten av de svarande personer i arbetsför ålder. På grund av den nya fördelningen är svaren svåra att jämföra med tidigare års svar.

Intern enkät

Vi genomförde en intern enkät riktad enbart till ledningen, om hur väl tjänsterna fungerar på svenska. Vi fick 29 svar från alla serviceområden.

Kundnöjdhetsrespons

Hösten 2024 tog LUVN i bruk ett verktyg för att mäta kundupplevelsen. Verktöget används för tillfället inom följande tjänster: öppen sjukvård (Esbo, Grankulla), munhälsovården (hela LUVN) och mödra- och barnrådgivningen (Esbo, Grankulla). Användningen utvidgas efterhand.

Efter ett besök hos ovanstående tjänster får kunderna ett sms, där de ska svara på NPS-frågan (Hur troligt skulle du rekommendera tjänsten på skalan -100 till 100), en öppen fråga, samt 2 utlottade frågor av totalt 8. En av de utlottade frågorna är om man fått service på önskat språk.

Då man jämför NPS-svaren finns det inte stora skillnader mellan svensk- och finskspråkiga.

TJÄNST	Svenskspråkiga kunders NPS medeltal 2025 (mängd svarare)	Finskspråkiga kunders NPS medeltal 2025 (mängd svarare)
MUNHÄLSOVÅRD, Alla Luvn-mottagningar	80 (1406)	83 (11 870)
ÖPPEN SJUKVÅRD, Esbo och Grankullas egna mottagningar	62 (1049)	70 (13 694)
MÖDRA- OCH BARNRÅD-GIVNING, Esbo och Grankulla	73 (277)	74 (2371)

Bild 5. NPS-medeltalet hos personer med svenska som modersmål i jämförelse med personer med finska som modersmål.

Patient- och klientsäkerhet

Utifrån tillsynsobservationerna förverkligades patienternas och klienternas rätt att få service på sitt eget modersmål (finska eller svenska) inom LUVN-området år 2025 i huvudsak väl: i 80 % av observationerna uppfylldes rätten och i 20 % uppfylldes den delvis. Av dessa 20 % gällde 16 % socialvården och 4 % hälso- och sjukvården.

Inom egenkontrollen har serviceproducenternas ansvarspersoner uppmanats att fästa särskild uppmärksamhet vid tillräckliga språkkunskaper hos de yrkesutbildade personer vars modersmål är något annat än finska eller svenska. Dessutom har man betonat behovet av att följa upp hur språkkunskaperna påverkar att dokumentationsskyldigheterna fullgörs korrekt. För att säkerställa tillräckliga språkkunskaper har man uppmanat att utnyttja språkutbildningar samt att arbeta i par.

Social- och patientombudet har under år 2025 tagit emot sammanlagt 1 568 kontakter. Endast ett fåtal av dessa har gällt tillgången till svenskspråkig service. Brister har framkommit vid mottagningar inom den öppna sjukvården och i dokumentationen.

3.2 Tillgången till svenskkunnig personal

Brist på svenskkunnig personal är fortfarande en av de största utmaningarna inom många av våra tjänster. För att förbättra situationen har följande åtgärder gjorts under år 2025 inom de olika helheterna:

Rekrytering

- Alla rekryteringsannonser där kunskaper i svenska nämns, översätts till svenska. Under år 2025 har en dryg tredjedel av annonserna publicerats på båda nationalspråken.

- Tätare samarbete med både svensk- och finskspråkiga läroanstalter. Vi erbjuder nya praktikmöjligheter, bl.a. modulpraktik på svenska på Raseborgs sjukhus. Under året har modeller för par-praktik, samt praktik med språkbad utvecklats. Antalet svenskspråkiga praktikanter har varit på ganska samma nivå som tidigare.

Språkkunskaper

- Språkutbildningar erbjuds åt personalen gratis och på arbetstid. Under år 2025 har det ordnats fler språkkurser än året innan. Det har ordnats 12 kurser i svenska, varav en del varit grundkurser för personer utan svenska kunskaper. Därtill har enheterna själva beställt totalt 7 skräddarsydda svenska kurser.
- Övriga språkinlärningsmetoder har utvecklats och ska börja piloteras, så som tandem, språkmentor, arbetsrotation med språkbad samt språkduschdagar för personalen.
- LUVN har inget språktillägg, men språkkunskaper beaktas som en del av det personliga tillägget. Det möjliggör dock inte att alla som i sitt arbete använder båda nationalspråken har rätt till tillägget.
- Vi har inte ännu centraliserad information om personalens språkkunskaper, men servicelinjerna har själva kunskap om vem som kan ge service på svenska. Registrering av personalens modersmål är ännu under arbete. I nuläget har 70 % av personalen registrerat sitt modersmål. Av denna andel har 15 % (1038 personer) svenska som modersmål.

Serviceområde	Personal med svenska som modersmål (% och antal)
Tjänster för familjer och personer med funktionsnedsättning	17 % (183)
Social- och hälsovårdstjänster	11 % (198)
Äldreomsorgen	16 % (244)
Boendetjänster	19 % (273)
Räddningsväsendet	18 % (81)
Koncerttjänster	9 % (59)
Totalt	15 % (1038)

Bild 6. Procentuell andel av alla som registrerat sitt modersmål (01/2026).

Personalutbildning

- Det erbjuds en hel del utbildningar på svenska. Behovet av svenskspråkiga utbildningar är dock större än utbudet, vilket delvis beror på att det är utmanande att matcha utbud och efterfrågan, samt på att det inte alltid kommer tillräckligt med anmälningar till de svenska utbildningarna.
- Utbildningar som är obligatoriska eller riktar sig till en stor massa försöker oftast erbjudas på svenska. T.ex. nu då vi tar i bruk ett nytt patient- och klientdatasystem erbjuds dessa utbildningar även på svenska.

Språkklimatet

- Vikten av språkets synlighet internt har poängterats i många sammanhang. Under året har svenska inslag och tvåspråkiga dior blivit synligare på interna infotillfällen och tillställningar.
- Det har gjorts en video om språkets betydelse, som visats på många tillfällen och spridits på intra.

3.3 Tillgång till svenskspråkigt material

AI-översättningsverktyget har vidareutvecklats och dess användning har ökat enormt. Till en följd av det finns interna nyheter och anvisningar i högre grad på svenska. En utmaning är fortfarande kvaliteten på översättningarna. På AI-översättningsverktyget görs kvalitetsförbättringar under våren 2026. Ett fungerande översättningsverktyg är en förutsättning för smidig intern tvåspråkig information och kommunikation.

Översättningar till svenska sköts alltmer av våra egna översättare. Andelen svenska översättningar som översätts av externa aktörer har alltså minskat, vilket lett till mer enhetliga översättningar. Inom översättningstjänsten har man under hösten 2025 tagit i bruk prioriteringsklassificering, vilket gör att översättarna kan prioritera översättningarna som behöver översättas snabbt.

Under år 2026 ska översättarnas arbete ytterligare effektivteras genom att automatisera både översättningsbeställningarna, samt själva översättarbetet med hjälp av AI.

3.4 Allmänna social- och hälsovårdstjänster

1. Hälsovårdstjänster

Servicen fungerar rätt så bra i de västra delarna, även om brist på svenskkunniga läkare ibland är ett problem, speciellt på akutmottagningen. I de östra och norra delarna finns det fortfarande behov av fler svenskkunniga, men till exempel i Lojo finns det bra med svenskspråkiga läkarresurser. Man försöker alltid då det är möjligt styra svenskspråkiga kunder och patienter till svenskkunnig personal.

Då man jämför NPS-talet i Esbo och Grankulla är de svenskspråkiga kunderna (NPS 62) lite mindre nöjda än de finskspråkiga (NPS 70). På frågan om man fått service på önskat språk är medeltalet i Esbo och Grankulla 4 (på skalan 1-5).

Inom hälsostationstjänsterna har köerna i den svenskspråkiga linjen i Lunna-chatten tidvis varit något längre än i de finskspråkiga linjerna, men i huvudsak har servicelöftet ändå kunnat hållas. Lunna-enhetens personal har även utvecklat sina svenska kunskaper för att bättre kunna svara på behovet. Enligt invånarenkäten har över 90 % av de svarande alltid eller ibland fått service på svenska.

Inom hälsostationernas tillbakaringningstjänst är det oftast möjligt att få service på svenska. Det förekommer ändå situationer då det inte är möjligt på alla hälsostationer, t.ex. på grund av frånvaro.

Vid rekryteringar är tillräckliga kunskaper i svenska, beroende på området, antingen ett krav eller en fördel.

Rehabiliteringstjänster

Fysioterapi erbjuds som mottagningsbesök på plats både på finska och svenska inom hela välfärdsområdet. För närvarande kan mottagningsbesök på svenska inte garanteras i områdena Lojo och Nummela. Fysioterapiens distansmottagningar erbjuds tvåspråkigt i hela välfärdsområdet. Barnfysioterapi erbjuds på svenska på alla de verksamhetsställen där tjänsten finns. Ergoterapi erbjuds på svenska i hela området. Talterapi produceras både som egen tjänst och som upphandlad tjänst, och i båda fallen finns service att tillgå på svenska.

2. Munhälsovård

Inom munhälsovården kämpar man fortfarande med brist på svenskkunnig personal, speciellt i det östra området. Man har dock utökat kundernas möjligheter att i större utsträckning än tidigare använda tjänster inom LUVN över kommungränserna, vilket har förbättrat möjligheterna att styra kunderna till svenskkunnig personal och erbjuda service på deras modersmål. Också genom att utöka videomottagningar inom vissa tjänster strävar man efter att öka det svenskspråkiga serviceutbudet.

Då man jämför NPS-talet i hela LUVN är de svenskspråkiga kunderna (NPS 80) nästan lika nöjda som de finskspråkiga (NPS 83). På frågan om man fått service på önskat språk är medeltalet för munhälsovården i hela LUVN 4,1 (på skalan 1-5).

Inom Lunnas munhälsovårdstjänster har man lyckats rekrytera fler svenskkunniga och kan därmed bättre erbjuda tjänster på svenska, vilket även syns i invånarenkäten där nästan 80 % av de svarande alltid eller ibland fått service på svenska.

3. Mental- och missbrukarvård för vuxna

Fastän man inom rekryteringen aktivt har betonat svenska kunskaper, kommer det få svenskkunniga sökanden och det finns fortfarande brist på svenskkunnig personal inom flera tjänster. Inom mentalvårdstjänsterna försöker man alltid styra kunderna enligt önskat servicespråk, även om det betyder att man styr till ett annat verksamhetsställe.

Inom mental- och missbruksvårdens boendetjänster är det tidvis svårt att få service på svenska. Behovet är också relativt litet. Tillgången till svenskspråkiga boendetjänster kan variera beroende på klientens särskilda behov. I Hangö-Raseborg området erbjuder den rörliga servicen stöd för boende hemma på svenska.

4. Vuxensocialarbete

Bristen på svenskkunnig personal är fortfarande utmanande, men man försöker alltid i mån av möjlighet styra de svenska klienterna till team med svenskkunnig personal, oberoende av ålder och boplats. Det gemensamma klientdatasystemet kommer att underlätta detta ännu mer.

5. Social- och krisjouren

Den svenskkunniga personalen räcker inte till i alla arbetsturer dygnet runt. Ledningen försöker dock motivera personalen att förbättra sina kunskaper i svenska, samt betonar språkkunskaper vid rekrytering.

3.5 Rådgivning inom socialservice för under 65 åringar

Verksamheten för rådgivning inom socialservice inleddes den 1.10.2025. Tjänsten erbjuds både på finska och svenska via separata telefonlinjer på vardagar kl. 9–12. Samtalen besvaras både direkt och genom återuppringning. Kunderna kan välja linjen för socialtjänster för vuxna, stöd för barnfamiljer eller funktionshindersservice på det språk de önskar.

Åtta medarbetare ansvarar för den svenskspråkiga servicen, och deras kompetens är fördelad mellan olika servicelinjer och uppgifter. Genom planering av arbetet och rekrytering strävar man efter att säkerställa likvärdiga tjänster även för svenskspråkiga i hela välfärdsområdet. Personalens arbetsinstruktioner har dessutom översatts till svenska för att terminologin ska vara tydlig och enhetlig.

Under perioden oktober–december kom totalt 12 553 samtal till rådgivningen, varav 433 var svenskspråkiga (3,5 %). Av dessa var 171 direktsamtal (med en genomsnittlig kötid på 2,3 minuter) och 265 återuppringningar (90,1 % nåddes via återuppringning). Den digitala Lunna-tjänsten infördes i rådgivningen den 19.11.2025. Av totalt 733 kontakter har 23 varit på svenska, det vill säga 3,1 %.

3.6 Tjänster för barn, unga och familjer

1. Mödra- och barnrådgivning:

Mödra- och barnrådgivningens tjänster fungerar mycket bra på svenska i nästan hela området. Endast i Esbo finns det brist på svenskkunnig personal, men även där strävar man efter att alltid erbjuda svenskspråkig service, även om det då kan bli på en hälsostation längre bort. De svensk- och finskspråkiga i Esbo och Grankulla är lika nöjda med servicen då man jämför NPS-talet (svenskspråkigas NPS 73 och finskspråkigas NPS 74).

Rådgivningens läkartjänster är delvis koncentrerade till större rådgivningar. Man vet oftast inte långt på förhand vilken läkare som är på plats var, vilket gör att det är svårt att beakta språket vid läkarbesöken.

Telefontjänsten och Lunna fungerar bra på svenska, där ungefär hälften av personalen kan svenska. Enligt invånarenkäten har över 95 % alltid eller ibland fått telefonservice på svenska och knappa 90 % alltid eller ibland fått service på svenska i den digitala kanalen Lunna.

2. Habiliteringstjänster för barn

Redan 2024 förbättrades tillgången till dessa tjänster då produktionen överfördes till LUVN. Enligt invånarenkäten får över 80 % talterapi på svenska. Både inom tal- och ergoterapi finns det tillräckligt med svenskkunniga. De svenska köerna är ibland kortare än de finskspråkiga. Om det uppstår situationer då det på något område inte finns svenskkunnig personal, kan man ändå erbjuda servicen så att antingen vårdpersonalen eller kunden rör på sig.

3. Elevhälsa

Elevhälsan fungerar mycket bra på svenska. Det finns kuratorer i alla svenskspråkiga skolor. Alla skolor har inte haft en egen skolpsykolog under år 2025, men då har servicen erbjudits via den centraliserade psykologtjänsten, där det även finns svenskkunniga. I början av år 2026 har skolpsykologsituationen förbättrats i flera svenska skolor. I alla skolor finns det tillgång till svenskspråkiga skolhälsovårdare och svenskkunniga läkare.

4. Mentalvårdstjänster för barn och unga:

Psykologtjänster för barn under skolåldern fungerar i regel bra på svenska. I Esbo-Grankulla är den svenska tjänsten centraliserad till Ängskulla. Västerut ges tjänsten på både finska och svenska.

Kundstyrningen till mentalvårdstjänster för barn under 13 år har centraliserats till Esbo. Kunderna styrs till tjänsterna enligt sitt eget språk. Servicen ges på tre verksamhetsställen; Ängskulla familjecenter i Esbo, Ekenäs familjecenter samt familjecentret Purje i Lojo. På alla tre ställen ges service inom vårdgarantins gränser. I Ekenäs pratar hela teamet svenska, medan det i Lojo och Esbo tidvis finns utmaningar med att få svenskspråkig personal. I dessa situationer utnyttjas svenskspråkiga medarbetare för att garantera service på svenska. Även om kunskaper i svenska/tvåspråkighet betonas i rekryteringen finns det ofta få svenskspråkiga sökande.

Läkartjänster finns tillgängliga på svenska i hela området.

Inom mentalvårdstjänster för unga över 13 år har man utvecklat nya lågtröskeltjänster i hela området. Det finns inte svenskkunniga på alla ställen, men då erbjuder man servicen på andra ställen eller på distans.

5. Familjerådgivning

Uppfostrings- och familjerådgivningen fungerar bra på svenska i hela området. I Esbo och Grankulla är den svenskspråkiga familjerådgivningen centraliserad till Esbo. I Kyrklätt och Raseborg är personalsituationen fortfarande bra. I norr är efterfrågan på svensk service mycket liten.

6. Familjesocialarbete

I västra området är tillgången till service på svenska fortsättningsvis god. I det östra området har det länge varit utmanande att erbjuda socialhandledning och hemtjänster på svenska. Situationen har dock förbättrats en aning då man aktivt strävat efter att öka mängden svenskspråkig personal i området Esbo–Grankulla. Dessutom försöker man i mån av möjlighet utnyttja personalens språkkunskaper över teamgränserna, vilket det gemensamma klientdatasystemet även kommer att underlätta.

Sömnhandledning för bebisar och små barn erbjuds på distans från början av detta år också på svenska i hela välfärdsområdet.

Inom familjesocialarbetets särskilda stöd är en knapp tredjedel av teamet svenskspråkiga och servicen erbjuds på svenska i hela området.

7. Barnskyddstjänster

Antalet barnskyddsanmälningar har fortsatt ökat. Jämfört med 2024 har anmälningarna under år 2025 ökat med 10 %. Det är fortfarande utmanande att få svenskkunniga socialarbetare och socialhandledare.

De svenska enheterna inom anstaltsvården för barn och unga räcker inte till för de svenska kunderna. En utmaning är att hitta boenden som både uppfyller kundens särbehov samt ger service på svenska. I vissa fall placerar man kunder på andra orter för att garantera servicen på svenska. Antalet placerade barn har minskat och man försöker erbjuda alternativa tjänster. I första hand satsar man på familjevård även på svenska, vilket innebär såväl placeringar i familjer som i professionella familjehem.

Inom barnskyddets familjerehabilitering är det utmanande att garantera service på svenska, särskilt i HIRS-området. Därför har man utvecklat ett nytt koncept kring intensifierat rehabiliterande familjearbete för speciellt svenskspråkiga invånare i HIRS-området. Målgruppen är inte stor, men garanterar likvärdig service även för de svenskspråkiga. Under år 2026 är målsättningen att pilotera konceptet i praktiken.

8. Familjerättsliga tjänster

Inom de familjerättsliga tjänsterna har det inte skett stora förändringar. Tjänsterna är centraliserade i hela området och de svenskspråkiga kunderna styrs i regel till personal med kunskaper i svenska. Inom barnatillsyningstjänsterna har situationen blivit bättre, då man har lyckats rekrytera fler svenskkunniga. Men servicen är fortfarande sårbar, eftersom den hänger på endast ett fåtal personer.

3.7 Tjänster för funktionshindrade

Inom tjänster för funktionshindrade finns det regionala skillnader. Tjänsterna fungerar oftast bättre på svenska i de västra delarna. Socialarbets bedömning och rådgivning för personer med funktionsnedsättning fungerar bra på svenska i hela området. Personlig assistans kan erbjudas på båda språken.

Tal- och ergoterapi för barn med funktionsnedsättning har utvecklats på svenska och finns nu centraliserat under ett team.

Boendetjänsternas kundstyrning fungerar på båda nationalspråken. Däremot finns det brist på svenskspråkiga boendetjänster, speciellt i Raseborgs-området, där behovet av svenskspråkiga boendetjänster är stort. Det skulle behövas fler svenskkunniga till boendeenheterna.

Det finns utmaningar med service på svenska gällande vissa specialtjänster inom funktionshindersservicen. För att bättre kunna garantera service på svenska, har man samarbetsavtal gällande vissa tjänster med andra välfärdsområden, t.ex. psykiatrisk vård för personer med intellektuell funktionsnedsättning ges av KUR-enheten i Egentliga Finlands välfärdsområde. Inom funktionshindersservicen har man även genom samarbetsavtalet köpt tjänster inom boende-, dag- och arbetsverksamhet.

3.8 Tjänster för äldre

1. Senior-info

Senior-info fungerar rätt så bra på svenska i hela området. Inom kundrådgivningens telefontjänst väljer ca 10 % den svenskspråkiga linjen. På den svenska linjen ges i regel alltid service på svenska. Även i Lunna ges i regel service på svenska då man valt svensk service. Som stöd använder personalen översättningsapplikationen och färdiga fraser.

Inom Senior-infos övriga tjänster finns det svenskkunniga i så gott som alla team. Speciellt i HIRS-området är situationen mycket bra. Man försöker alltid erbjuda svenskspråkig service åt de svenskspråkiga kunderna. Det finns dock brist på svenskkunniga trots att man i varje rekrytering betonar svenska kunskaper.

Bilagan Livskraft för äldre och Serviceguiden för äldre, som stöder rådgivningen om tjänsterna för äldre, publiceras också på svenska.

2. Tjänster som stöder boende hemma

Hemvård fungerar bra på svenska i det västra området, medan det öster- och norrut finns brist på svenskkunnig personal. Men försöker dock alltid garantera att de svenskspråkiga kundernas egenvårdare är svenskkunniga. Därtill erbjuds hemvård på distans på svenska åt hela områdets invånare från det tvåspråkiga teamet i Raseborg.

Svenskspråkig dagverksamhet och rehabilitering på distans har även centraliserats till det tvåspråkiga teamet i Raseborg och garanteras därmed på svenska åt hela områdets invånare.

Vardagsrumsverksamheten för äldre ordnas också på svenska.

3. Boendeservice för äldre

Boendeservice produceras både som egen verksamhet och som köptjänst. Vi har både en- och tvåspråkiga boendeenheter, men vissa enheter har utmaningar med tillgång till svenskkunnig personal. I flera enheter arbetar även personal med utländsk bakgrund, vilket innebär att kunskaperna i finska och svenska varierar.

I vårdhemsportalen framgår boendeenheterna servicespråk.

4. Sjukhustjänster

Målet är alltid att i mån av möjlighet erbjuda service på patienternas modersmål. På Raseborgs sjukhus fungerar LUVN:s tjänster bra på svenska. I Lojo och Esbo är utmaningarna större, på grund av brist på svenskkunnig personal. På akutmottagningarna och på avdelningarna är det oftare utmanande att garantera service på svenska, då servicen är beroende av den personal som finns på plats. För att förbättra situationen har man under år 2025 satsat på svenska språkkurser för personalen.

På den geriatriska polikliniken är det inte alltid möjligt att erbjuda service på svenska, men minnesdiagnostik ges alltid på svenska på alla fem verksamhetsställen.

Hemsjukhuset erbjuder sjukhusvård i patienternas hem i hela välfärdsområdet dygnet runt. Under nästan varje skift kan tjänsten

också erbjudas på svenska i hela området. I Raseborgs-området är service alltid tillgänglig på båda nationalspråken.

3.9 Räddningsväsendet

Till räddningsväsendets grundläggande uppgifter hör förebyggande av bränder och andra olyckor, räddningsverksamhet, akutvård och beredskap.

Inom akutvården finns det bra med svenskspråkiga första vårdare i Raseborgs-området. I de övriga områdena finns det en del svenskkunniga, och man försöker säkra att minst en i varje arbetstur kan svenska. I det operativa arbetet används även översättningsverktyg som stöd.

Övervakningsverksamhet och säkerhetsskolningar har kunnat ges på båda språken. Även förebyggande av olyckor (brandinspektioner, rådgivning och säkerhetskommunikation) samt samarbete med andra myndigheter och samarbetspartners fungerar på svenska.

Information på svenska har det på sistone kommit med fördröjning. Man är medveten om problemet och försöker åtgärda det.

4 Utvecklingsåtgärder

De största utmaningarna inom våra tjänster är relaterade till brist på svenskkunnig personal. Utvecklingsåtgärderna fokuserar på personalsituationen och tvåspråkighetens synlighet, samt att få en helhetssyn över behovet av svenskspråkig service. En viktig del av utvecklingsarbetet sker inom Raseborgs kompetenscenter-projektet.

Utvecklingsåtgärder:

- Stärka personalens språkkunskaper genom nya språkinlärningsmetoderna

- Kartlägga personalens språkkunskaper
- Stärka samarbetet med både svensk- och finskspråkiga läroanstalter
- Satsa på rekrytering
- Stärka svenskans synlighet internt och främja ett språkmedvetet arbetsklimat
- Förbättra tillgången till material på svenska
- Vidareutveckla data och mätare gällande tillgång till service på svenska

Målet är att genom dessa åtgärder få fungerande vård- och servicestigar på svenska.